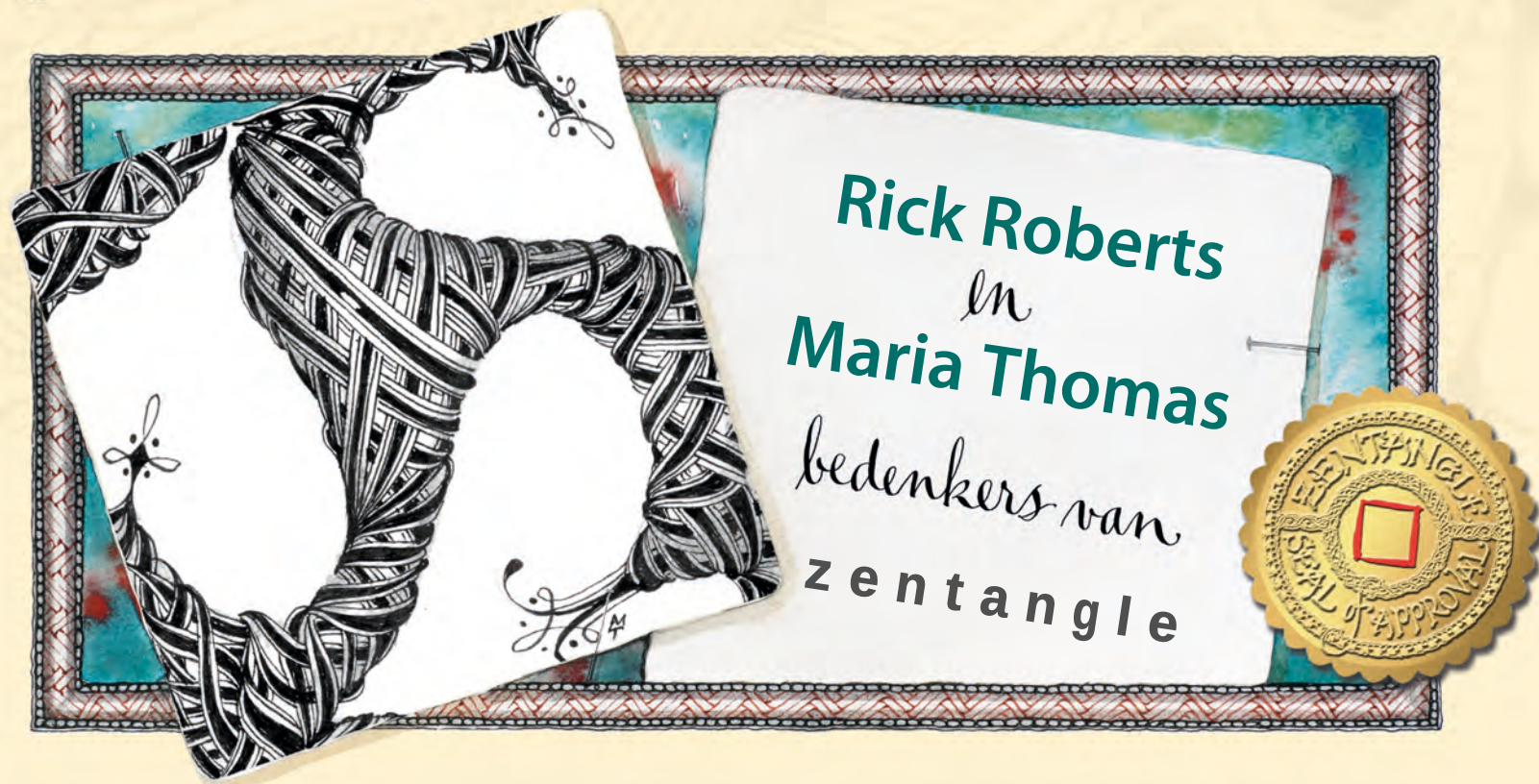

Het zentangle®-boek

Dit boek is gepubliceerd door Kosmos Uitgevers in de Nederlandse taal
www.kosmosuitgevers.nl

Productie Nederlandse editie: Deul & Spanjaard
Vertaling: Ria de Koning
Redactie: Leo Stulke en Arja de Lange-Huisman

ISBN 978 90 4391 8671
NUR 476

Oorspronkelijke titel: *The Book of Zentangle*

© 2012 Richard N. Roberts en Maria A. Thomas
© 2016 voor de Nederlandse taal: Zentangle Inc.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, photocopy, microfilm or anyother means without prior written permission from the publisher.

Zentangle®, the red square logo, 'Anything is possible, one stroke at a time', 'Zentomology', 'Zentangle Apprentice', 'CZT' en 'Certified Zentangle Teacher' are trademarks, registered marks or registered certification of Rick Roberts, Maria Thomas and/or Zentangle, Inc. More information at Zentangle.com. All rights reserved.

'Sakura', 'Pigma' and the Sakura logo are registered trademarks of Sakura Color Products Corporation, Osaka, Japan.

Het zentangle® boek

Rick Roberts & Maria Thomas

Tenzij anders vermeld zijn de illustraties van Maria en is de tekst van Rick

Utrecht/Antwerpen

Voorwoord

Door Carole Ohl, CZT

Bijna iedereen kent wel dat moment waarbij je op een keerpunt belandt en waarop iets plotseling in een ander licht komt te staan. Soms ontstaat zo'n inzicht geleidelijk, soms ook heel abrupt, maar dat ene moment van helderheid heeft ervoor gezorgd dat we voorgoed zijn veranderd en dat er geen weg terug is.

Het woord 'Zentangle' hoorde ik voor het eerst van mijn vriendin Peg, die er toen nog weinig vanaf wist, maar er iets over had gehoord van haar kalligrafie-docent. Na wat aandringen van Peg, besloten we op een dag dat het tijd was om uit te zoeken wat Zentangle nu precies was. We gingen achter de computer zitten en vonden al gauw onze weg naar zentangle.com.

(Hiernaast: Zentangle van Carole Ohl)

Bij de eerste blik op de homepage voelde ik me direct verbonden met de mysterieuze illustratie die ik daarop zag. Terwijl ik de website las, wist ik dat er iets zou gaan veranderen: in mijzelf en in al die mensen die zich ook verbonden voelden met deze kunstvorm. Dit was kunst voor iedereen en niet alleen voor degenen die vastberaden of getalenteerd waren; deze kunst zou mensen van een kracht voorzien die ze zelf niet voor mogelijk hielden.

We bestelden onmiddellijk de Zentangle-kit. We bekeken de dvd en zagen hoe een hand die een pen vasthield als betoverd over een kleine vierkante *tile* (ofwel een tegel van 3,5 x 3,5 inch) danste. We keken

aandachtig en begonnen elk aan onze eigen tile, terwijl we de bewegingen volgden van de hand op de dvd. Geen van beiden zeiden we iets. Ik herinner me hoe ik onder het werken opeens ‘oeps’ riep, omdat ik ergens een lijntje had gezet waar ik het niet wilde hebben.

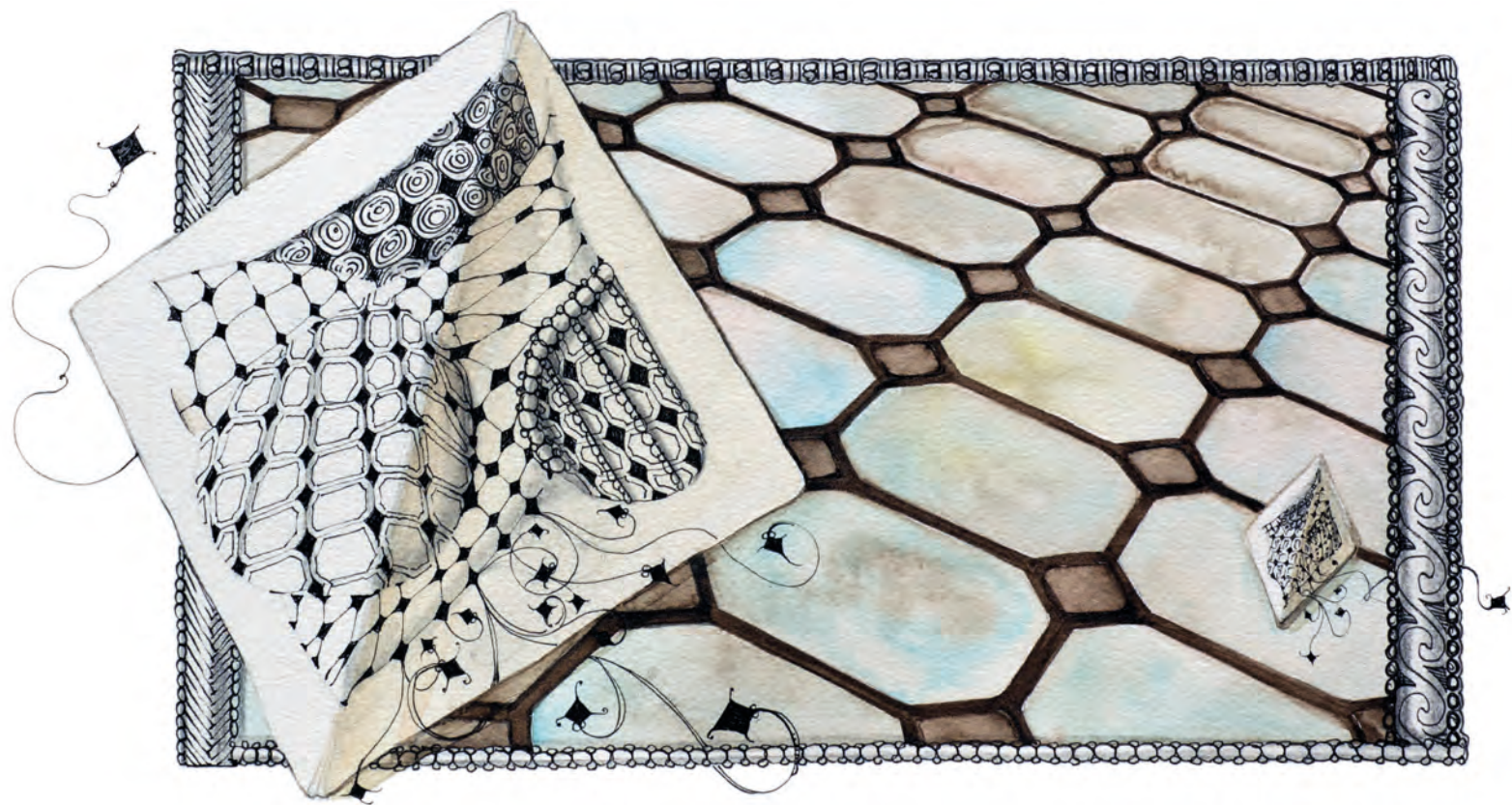
‘Zentangle kent geen “oeps”,’ giechelde Peg. We moesten allebei lachen en werkten in stilte verder.

Het duurde niet lang voor de kracht van deze kunstvorm me steeds duidelijker werd. Ik wilde

dit magische proces met anderen delen en schreef me daarom meteen voor het eerstvolgende CZT-seminar in.

Sinds ik Zentangle heb ontdekt, heb ik steeds weer gezien hoe mensen dit proces in hun hart sloten en in hun dagelijks leven integreerden, hoe ze veranderden, vrijheid vonden en hun lot in eigen hand namen.

Dit boek vertelt het verhaal van Zentangle. Alleen al door het te lezen, ga je deel uitmaken van het geheel.

Inhoud

Opdracht	vii	Een bericht van Rick en Maria.	93
Voorwoord	ix	Bijlage A Naslagwerk	97
Inleiding	xv	Bijlage B Woordenlijst	101
Wat is Zentangle?	1	Verantwoording	105
Het begin	9	Aantekeningen	107
De methode	21	Bibliografie	119
Materialen	37	Register	121
Zentangle in de praktijk	47	Colofon	127
Oefeningen en projecten	71		
Reacties en ervaringen	77		

FIDDLEHEADS
(*L. Matteuccia struthiopteris*)

Inleiding

Onze wereld zit vol met patronen.

Onze wereld bestaat uit patronen.

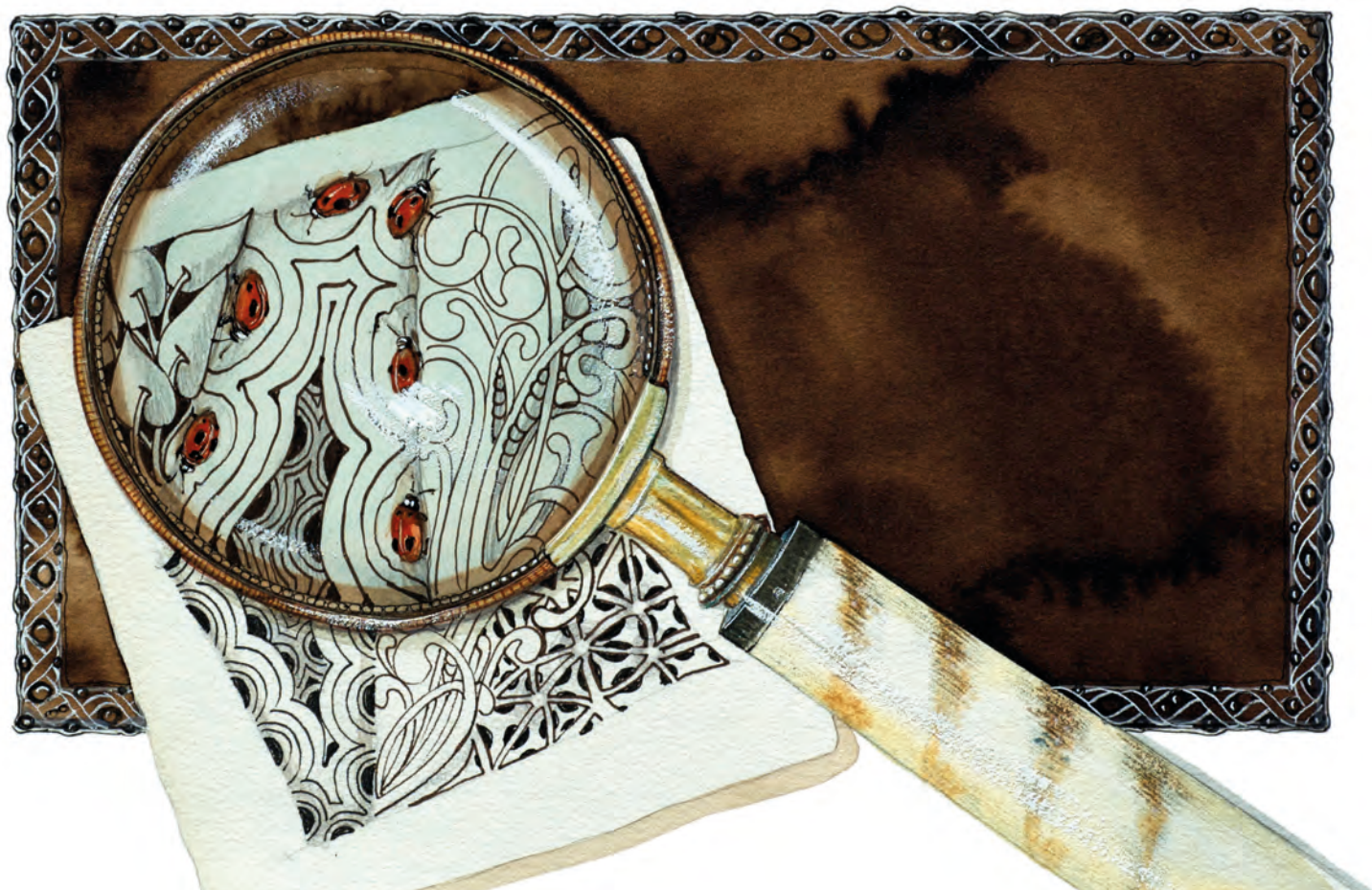
Ik werk aan dit boek vlak naast een meertje in het bos. Een plons verbreekt de stilte als een vis het water beroert. De golfjes van de plons botsen tegen die van de waterwantsen en tezamen scheppen ze in caleidoscopische patronen een nieuwe reflectie van de omringende bomen en de wolken.

Plots verandert een stevige bries het oppervlak van het bosmeertje in duizend glasscherven en verstrooit mijn werk. Waar zijn de bomen en wolken? Mijn notities? Terwijl ik mijn vellen bij elkaar zoek en

luister naar de vogels, kikkers en een waterval, krijgt het wateroppervlak een nieuw patroon.

Voor deze vluchtige ervaring kan geen dichter de juiste woorden vinden voor het overbrengen van een volledig beeld. Was jij hier, dan waren woorden overbodig – en jouw ervaring zou ook anders zijn dan die van mij.

Dat geldt ook voor Zentangle. Ook hiervoor zijn woorden zowel ontoereikend als overbodig. Als je een van onze video's hebt bekeken, begrijp je alles. Ooit gaven we les aan een klas kinderen en de volgende dag wist vrijwel iedereen op die school hoe je een Zentangle moet maken.

De methode

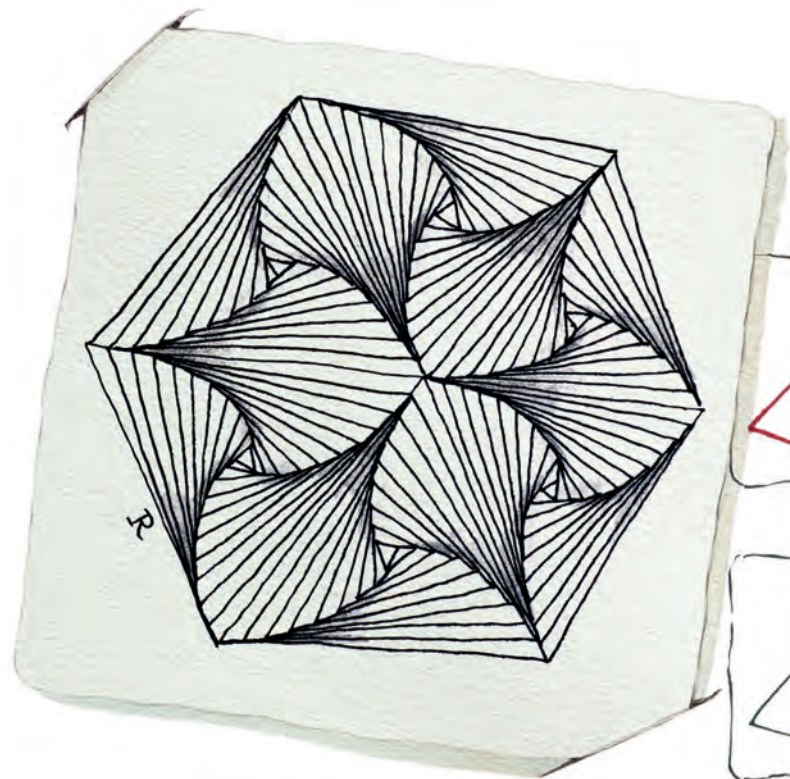
Zentangle als ritueel

We hebben allemaal gewoonten en rituelen. Onze kleindochter heeft een ritueel voor het naar bed gaan. Het ochtendritueel van Maria en mij bestaat uit het koken van water, het malen van koffiebonen en het samen genieten van een kopje koffie. Familierituelen zijn opbeurend. Ook het maken van een Zentangle is een ritueel. Je betreedt een vertrouwd gebied, soms maar voor een paar minuten, dat voorstelbaar is maar vol onverwachte mogelijkheden.

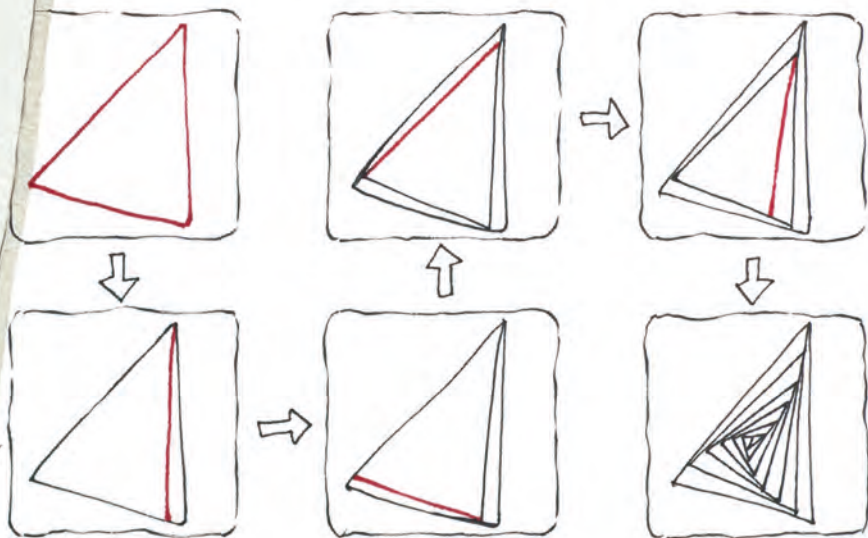
Kenmerkend voor elk ritueel is dat je bij het begin ervan al in een bepaalde gemoedstoestand komt.

Door de gestructureerde methode gebeurt dit bij Zentangle nog sterker zodra je zonder verwachtingen een pen op papier zet. Dat brengt je doelbewust in een ontspannen en geconcentreerde stemming. Is de kunst die hieruit ontstaat het resultaat van je ontspanning? Of vice versa? Wie zal het zeggen. Doet het ertoe? Beide leveren je iets waardevols op.

Zoals je bij het genieten van een kopje koffie geen geloofsovertuiging nodig hebt, hoeft dat ook niet bij Zentangle.

RICK'S PARADOX

Oefeningen en projecten

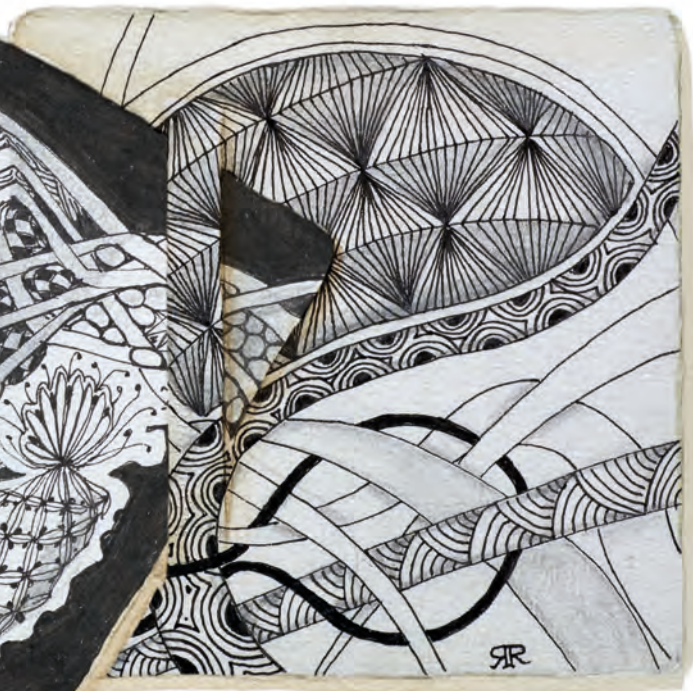
Zentangle is een wonderbaarlijk veelzijdige kunstvorm. Als je onze nieuwsbrieven en blogs leest of op zoek gaat op internet, vind je heel veel ideeën over werkwijzen, soorten ondergrond en mediums.

Zo gebruikten wij als ondergrond: auto's, boeken, borden, dagboeken, dassen, gipsverband, hoeden, hout, huid, ivoor, karton, klokken, koekblikken, kussens, lampen, lampenkappen, lichtschakelaars, lijsten, matten, muren, nagels, pompoenen, poppen, ramen, schelpen, schoenen, shirts, sieraden, speelgoed, spijkerbroeken, struisvogeleieren, tafels, textiel, trappen, trottoirs en vloeren.

We ontdekten dat Zentangles zijn gebruikt om: vlekken, deuken en gaten te verdoezelen, om van alles en nog wat te versieren, van meubilair tot motorhelmen, door ongevallen of beroertes beschadigde motoriek te herstellen en om spieren op te warmen (warming-up voor kalligrafen) – om er maar een paar te noemen.

Er valt heel veel te ontdekken en te onderzoeken met Zentangle, zoals:

- Het vinden van patronen in je omgeving en ze deconstrueren.
- Het tanglen op diverse ondergronden.

Bijlage B

Woordenlijst

Basislijnen

Dit zijn vijf lijnen die gecombineerd in een bepaalde volgorde een tangle vormen. We noemen ze ‘basislijnen’ omdat ze net als atomen op een bepaalde manier worden gecombineerd tot de ‘moleculen’ van een tangle. De vijf lijnen kunnen punten, rechte lijnen, eenvoudige rondingen (zoals een rond haakje), tegengestelde rondingen (zoals een S) en cirkels zijn.

Certified Zentangle Teacher™

Een gecertificeerd Zentangledocent oftewel CZT heeft een CZT-seminar gevolgd en van Rick en Maria de bevoegdheid ontvangen om Zentangle te doceren en Zentangle-producten te verkopen.

CZT™

CZT is de afkorting van Certified Zentangle Teacher (gecertificeerd Zentangledocent).

Deconstrueren

Je deconstrueert een patroon door het helemaal terug te brengen tot een paar basislijnen, zodat je het met de Zentangle-methode weer kunt opbouwen. Je doet dat door die basislijnen een voor een en op een eenvoudige en gestructureerde manier te herhalen. Een gedeconstrueerd patroon wordt zo een tangle.

Aantekeningen

Aantekeningen bij illustraties van Maria

Linten

Tijdens mijn middelbare-schooltijd werkte ik in de stoffenwinkel van mijn moeder. De bedrukking en linten waren prachtig en terwijl ik op klanten wachtte, tekende ik wat ik om mij heen zag.

Knopen, patronen, kleuren, texturen, rafelranden: er was zoveel om te zien, te waarderen en te tekenen.

(blz. 8)

Blue Willow-servies

Op een dag kwam Rick met oude Blue Willow-borden van zijn grootouders thuis. Ze waren prachtig. Ik telde wel tien verschillende patronen die we konden deconstrueren. Voor sommige had ik zelfs een loep nodig. Wat leuk! Van deze patronen tangles maken was net zo eenvoudig als met een toverstafje zwaaien... of een pen!

(blz. 10)

Bibliografie

In deze boeken worden de patronen en elementen in onze mooie wereld op welbespraakte wijze weergegeven. Hun onthullingen en kunstgevoel, hun standpunten en inzichten waren schatten die veel inspiratie en informatie opleverden voor onze tangles en ideeën.

Georg Bocskey and Joris Hoefnagel, *Mira Calligraphiae Monumenta*, J. Paul Getty 1992 (origineel 1575)
Ben Boos, *Swords*, Candlewick Press 2008
Penny Brown, *Aboriginal Designs*, Search Press 2007
Wally Caruana, *Aboriginal Art*, Thames & Hudson 1993
Drusilla Cole, *Patterns*, Lawrence King Publishing 2007
Theodore Andrea Cook, *The Curves of Life*, Dover 1979
Keith Critchlow, *Islamic Patterns*, Inner Traditions 1999
Order in Space, Thames & Hudson 2000
W.A. Cummins, *The Picts and Their Symbols*, Sutton Publishing 1999
Antoine-Joseph Dezallier d'Argenville, *Shells-Muscheln-Coquillages*, Taschen 2009 (origineel 1780)
György Doczi, *The Power of Limits*, Shambhala 1994
Kimberly Elam, *Geometry of Design*, Princeton Architectural Press 2001
Matila Ghyka, *The Geometry of Art and Life*, Dover 1977

Ernst Haeckel, *Art Forms in Nature*, Prestel 2010
Art Forms from the Ocean, Prestel 2010
Cyril Havecker, *Understanding Aboriginal Culture*, Cosmos 1987
Robert Lawler, *Sacred Geometry*, Thames & Hudson 1982
Mario Livio, *The Golden Ratio*, Broadway Books 2002
Miranda Lundy, *Sacred Geometry*, Wooden Books 1998
John Martineau, Editor, *Quadrivium*, Walker & Company 2010
Graham Leslie McCallum, *Pattern Motifs*, Anova Books
Aidan Meehan, *Maze Patterns*, Thames & Hudson 1993
Susan Meller and Joost Elffers, *Textile Patterns*, Harry N. Abrams 1991
Ajit Mookerjee, *5000 Designs and Motifs from India*, Dover 1996
Scott Olsen, *The Golden Section*, Walker Publishing 2006
Edward Sullivan, *Book of Kells*, The Studio 1986 (origineel ca. 800)
Ingo F. Walther, *Codices illustres*, Taschen 2001
David Wade, *Li*, Walker Publishing 2003
Symmetry, Walker & Co. 2006
Eva Wilson, *North American Indian Designs*, Dover 1984

Register

A

Aanwijzingen 25
Abstract 25, 55
Ademen 51
Architectonische ontwerpen 59
Aura 109

B

Basis, de 51
Basislijn 1, 3, 31, 73, 102
Begin, het 9
Beoefening 3, 47, 61, 63, 98

Bewustzijn 67
Botanische tile 13

C

Certified Zentangle Teacher 35,
55, 97, 101
Concentratie 5, 7, 37, 86
Creativiteit 5, 47, 61
CZT 35, 55, 97, 101

D

Dagboek 33, 55

Dankbaarheid 23, 27, 37, 51
Deconstrueren 3, 71, 73, 75, 101
Doelbewust 21, 31, 51
Doelen 65
Droedelen 29, 61, 63

E

Ensemble 45, 73, 101

F

Flexibiliteit 65
Fouten 43

Colofon

De tekst is geschreven met Microsoft® Word voor Mac 2011, versie 14.1. Opmaak en uiteindelijke redactie is gedaan in Adobe® Indesign® CS5.5.

De illustraties werden gemaakt op Fabriano® Tiepolo™-papier, met goauch, aquarel en Sakura® Pigma®-pennen.

De afbeeldingen werden bewerkt in Adobe® Photoshop® CS5. De illustraties met de Zentangle-tiles werden apart gemaakt, waarbij de tiles later met Photoshop in Maria's illustraties werden gemonteerd.

Voor de tekst hebben we voor de fonts Caslon en Myriad gekozen. Maria maakte gebruik van haar kroontjespen die ze al jaren gebruikt en de naam Thomas heeft gegeven.

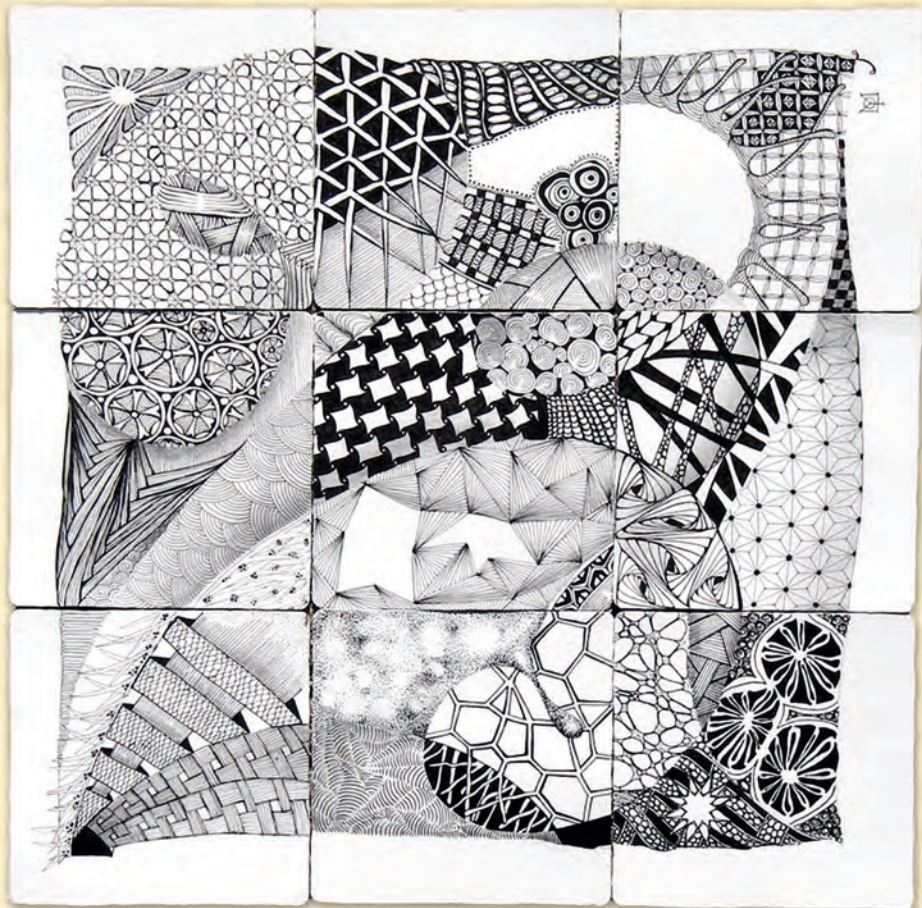
Dit boek werd gedrukt en gebonden door King Printing Company in Lowell, Massachusetts. Er werd gebruikgemaakt van offsetdruk op 100 grams mat papier.

Maria ontwierp, schilderde en kalligrafeerde de illustraties.

Met uitzondering van Carole Ohls Zentangle-tiles op blz. viii en Molly Hollibaugh's Zentangle-ensemble achterop het omslag zijn alle tiles door Maria en mij ontworpen.

Maria en ik werkten samen aan de tekst die vanuit mijn naam is geschreven, tenzij anders vermeld. We hebben het boek samen ontworpen. Van mij zijn de foto's en het digitale werk.

Anything is possible, one stroke at a time.™

Zentangle-ensemble: Molly Hollibaugh

Zentangle® is een makkelijk te leren, ontspannen en leuke creatieve bezigheid waarmee je mooie illustraties met gestructureerde patronen kunt maken.

De bedenkers – Rick Roberts en Maria Thomas – leggen in woord en beeld uit hoe de Zentangle-methode is ontstaan en hoe het werkt.

In dit boek vind je:

- De basis van de methode
- Informatie over materiaal
- Tips om je eigen Zentangle-kunst te maken
- Verhalen van mensen met verschillende achtergronden – wel of niet artistiek onderlegd – over hun ervaring met Zentangle
- Heel veel Zentangles voor inspiratie!

KOSMOS

NUR 476

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen
www.kosmosuitgevers.nl

